

ПАВЛЕНКО І ПАРТНЕРИ
АДВОКАТСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ

16.10.2018

Корпоративні договори в Україні

очікування vs. реальність

Україна, 79013, м. Львів, вул. Ак. Єфремова, 32а
тел.: +38 (032) 298-97-97, факс: +38 (032) 298-97-96
office@pavlenkopartners.com, www.pavlenkopartners.com

Довга дорога

23 березня 2017 року Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо корпоративних договорів», направлено на підпис Президентові 03.04.2017, підписано Президентом 16 лютого 2018 року, набрав чинності 18 лютого 2018 року

20 грудня 2016 року Верховна Рада України прийняла Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» в першому читанні, «за» 271 голос,
6 лютого 2018 року було прийнято, 12 березня 2018 року було підписано Президентом 17 червня 2018 року набрав чинності

Закон про ТОВ vs Закон про корпоративні договори

- *у Законі про ТОВ також містяться норми щодо корпоративних договорів. Але вони не повністю дублюють норми Закону про корпоративні договори, що вже набув чинності.*
- *Більш того, коли закон про ТОВ набрав чинності, окремі норми про корпоративні договори припинили діяти.*
- *Таким чином, норми Закону про корпоративні договори щодо ТОВ діяли чотири місяці, а саме до вступу в силу Закону про ТОВ.*

Закон про Закон про корпоративні договори vs Закон про ТОВ

- *"Договором про реалізацію прав учасників (засновників) товариства з обмеженою відповідальністю може бути передбачено обов'язок його сторін голосувати у спосіб, визначений таким договором, на загальних зборах учасників (засновників) товариства з обмеженою відповідальністю, погоджувати придбання або відчуження частки за заздалегідь визначеною ціною та/або у разі настання визначених у договорі обставин утримуватися від відчуження часток до настання визначених у договорі обставин, а також вчиняти інші дії, пов'язані з управлінням товариством з обмеженою відповідальністю, його припиненням або виділом з нього нової юридичної особи."*
- При цьому у Законі про ТОВ наявне лише загальне правило такого змісту:
- *"Договір, за яким учасники товариства зобов'язуються реалізовувати свої права та повноваження певним чином або утримуватися від їх реалізації (далі - корпоративний договір), є безвідплатним і вчиняється в письмовій формі".*

Сфера застосування

Управління

- Голосувати у спосіб визначений договором
- погоджувати придбання або відчуження частки за заздалегідь визначеною ціною та/або утримуватися від відчуження часток до настання визначених у договорі обставин
- Видача безвідкличної довіреності

Вихід

- Умови або порядок визначення умов, на яких учасник має право або зобов'язаний купити або продати частку в статутному капіталі

Сфера застосування

Договір про реалізацію прав учасників (засновників) товариства з обмеженою відповідальністю є обов'язковим лише для його сторін.

Договір між акціонерами є обов'язковим лише для його сторін

Договір, укладений стороною корпоративного договору на порушення такого корпоративного договору, є нікчемним, якщо інша сторона за договором знала або мала знати про таке порушення

Порушення договору між акціонерами не може бути підставою для визнання недійсними рішень органів товариства

Сфера застосування 50/50

Вихід можливий тільки за погодженням з другим учасником

Регулювання виходу з ситуації «глухого кута» (deadlock)

"Техаська перестрілка" (Texas shoot-out). Учасник 1 пропонує Учаснику 2 викупити належну йому частку за визначеною ціною. У свою чергу, Учасник 2 має право прийняти пропозицію або відмовитися від неї, зробивши Учаснику 1 зустрічну пропозицію з вищою ціною (крок підвищення зазвичай визначається корпоративним договором).

Така "перестрілка" може мати кілька раундів, поки хтось із учасників не приймає пропозицію опонента. Якщо у товаристві більше, ніж два учасники, то механізм працює так – один учасник повідомляє інші конфліктуючі сторони корпоративного договору про намір продати свою частку. Інші учасники повинні направити в закритому вигляді незалежному посереднику пропозицію із зазначенням ціни, яку вони готові заплатити за частку.

Після надходження всіх пропозицій конверти одночасно відкриваються, а учасник, який ініціював "перестрілку" зобов'язується продати свою частку тому учаснику, який запропонував найвищу ціну.

"Голландський аукціон" (Dutch Auction). Конфліктуючі учасники товариства надсилають повідомлення незалежному посереднику, у яких вказують мінімальну ціну, за яку вони готові продати свою частку. Той учасник, чия запропонована ціна продажу є найвищою, зобов'язаний придбати частки того (тих), чия запропонована ціна нижча.

"Російська рулетка" (Russian Roulette/Buy-Sell) найчастіше використовується для ситуацій, де два учасники володіють частками 50:50 та мають більш-менш однакові фінансові ресурси.

Учасник 1, який має намір врегулювати "патову" ситуацію, пропонує Учаснику 2 викупити його частку за визначеною ціною.

Учасник 2 має право прийняти таку пропозицію або відмовитися від неї, зробивши Учаснику 1 зустрічну пропозицію (запропонувати Учаснику 1 продати його частку за такою ж ціною).

Якщо Учасник 2 робить Учаснику 1 зустрічну пропозицію, то Учасник 1 зобов'язаний продати свою частку на відповідних умовах.

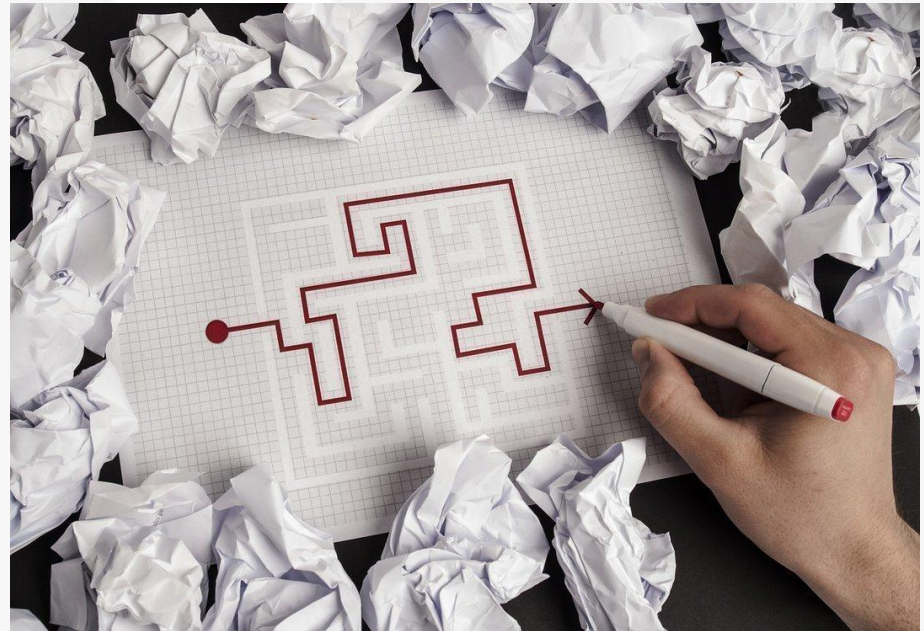

Сфера застосування 50/50

Хто буде особою, якій надсилаються пропозиції ?

- директор (орган управління) товариства
- нотаріус
- інша третя особа, погоджена сторонами

Сфера застосування 70/30

Вихід мажоритарного учасника неможливий без згоди іншого

Put option

Право (не обов'язок)
продати частку в товаристві за заздалегідь визначеною ціною

Call Option

Право (не обов'язок)
придбати частку в товаристві за заздалегідь визначеною ціною

Tag along

Право міноритарного учасника приєднатися до угоди про продаж частки в товаристві Мажоритарним учасником

Drag along

Право мажоритарного учасника вимагати від міноритарних приєднатися до угоди про продаж частки в Товаристві, укладеної

Сфера застосування 70/30

Однак, можливість примусового виконання цієї норми під питанням. Закон «Про корпоративні договори» містив норму *«У разі порушення договору про реалізацію прав учасників (засновників) товариства з обмеженою відповідальністю, яким передбачено обов'язок сторони цього договору придбати або продати частку у статутному капіталі цього товариства за заздалегідь визначеною ціною та/або у разі настання визначених у договорі обставин, заінтересована сторона договору може подати до суду позов про примусове виконання цього обов'язку шляхом зобов'язання сторони договору про реалізацію прав учасників (засновників) товариства з обмеженою відповідальністю придбати (продати) частку на умовах, визначених цим договором.»*

Андрій Костюк
Партнер, Адвокат

Україна, 79013, г. Львів,
вул. Ак. Єфремова, 32а
тел.: +38 (032) 298-97-97
факс: +38 (032) 298-97-96
office@pavlenkopartners.com
ak@pavlenkopartners.com

Дякую за увагу!